

REPUBLIKA HRVATSKA

HRVATSKA ENERGETSKA REGULATORNA AGENCIJA

Ulica grada Vukovara 14
10000 Zagreb

KLASA: 310-45/20-02/23

URBROJ: 371-04-20-2

Zagreb, 17. travnja 2020.

Na temelju članka 42. stavka 4. Zakona o tržištu plina („Narodne novine“, broj 18/18 i 23/20), Hrvatska energetska regulatorna agencija je na 9. sjednici Upravnog vijeća, održanoj 16. travnja 2020., donijela sljedeće

MIŠLJENJE

1. Daje se Mišljenje o ispunjavanju kriterija iz stavka 1. točke 6. odnosno stavka 2. točke 7. članka 42. Zakona o tržištu plina izraženih u ponudi za dobivanje koncesije za izgradnju plinskog distribucijskog sustava, uključujući distribuciju plina, na dijelu Ličko-senjske županije: Grad Gospić i Grad Otočac, energetskog subjekta EVN Croatia Plin d.o.o., Zagrebačka avenija 104, Zagreb, koju je Ličko-senjska županija po Upravnom odjelu za gospodarstvo, Dr. Franje Tuđmana 4, Gospić, u postupku davanja koncesije za izgradnju plinskog distribucijskog sustava, uključujući distribuciju plina, dostavila Hrvatskoj energetske regulatornoj agenciji uz zahtjev Klasa: 300-01/19-01/02, Urbroj: 2125/1-03-20-10, od 17. ožujka 2020.
2. Ovo Mišljenje dostavit će se Ličko-senjskoj županiji, Upravnom odjelu za gospodarstvo, Dr. Franje Tuđmana 4, Gospić.
3. Ovo Mišljenje objavit će se na internetskoj stranici Hrvatske energetske regulatorne agencije.

Obrazloženje

Hrvatska energetska regulatorna agencija (dalje: HERA) zaprimila je 18. ožujka 2020. godine zahtjev Ličko-senjske županije, Upravnog odjela za gospodarstvo, Klasa: 300-01/19-01/02, Urbroj: 2125/1-03-20-10, od 17. ožujka 2020., kojim je, u skladu s člankom 42. stavkom 3. Zakona o tržištu plina („Narodne novine“, broj 18/18 i 23/20) (dalje: Zakon), u postupku davanja koncesije za izgradnju plinskog distribucijskog sustava, uključujući distribuciju plina, na dijelu područja Ličko-senjske županije: Grad Gospić i Grad Otočac, HERA-i dostavljena ponuda za javno nadmetanje za dobivanje koncesije za izgradnju plinskog distribucijskog sustava, uključujući distribuciju plina, na dijelu područja Ličko-senjske županije: Grad Gospić i Grad Otočac, energetskog subjekta EVN Croatia Plin d.o.o., Zagrebačka avenija 104, Zagreb (dalje: EVN d.o.o.), te je od HERA-e zatraženo mišljenje u

skladu s člankom 42. stavkom 4. Zakona. Ponuda energetskeg subjekta EVN d.o.o. jedina je ponuda pristigla na javni poziv za nadmetanje kojeg je Ličko-senjska županija objavila 24. prosinca 2019., uz izmjene i dopune od 17. veljače 2020.

Naime, Ličko-senjska županija je 24. prosinca 2019. godine pokrenula postupak davanja koncesije za izgradnju plinskog distribucijskog sustava, uključujući distribuciju plina na dijelu Ličko-senjske županije: Grad Gospić i Grad Otočac, a u skladu s usvojenom *Studijom opravdanosti davanja koncesije za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina na području Ličko-senjske županije* iz srpnja 2019. godine, koju je izradio Energetski institut Hrvoje Požar. Studijom je predloženo, a zatim i u dokumentaciji za javno nadmetanje objavljeno, da je razdoblje za koje se daje koncesija 30 godina, s mogućnošću produljenja do 50 godina.

Člankom 42. stavkom 3. Zakona propisano je da je predstavničko tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave dužno, nakon javnog otvaranja ponuda, dostaviti sve ponude za dobivanje koncesije Agenciji, što je ispunjeno zahtjevom Upravnog odjela za gospodarstvo Ličko-senjske županije od 17. ožujka 2020.

Nadalje, člankom 42. stavkom 4. Zakona propisano je da je HERA dužna u roku ne dužem od 30 dana od dana zaprimanja ponuda za dobivanje koncesije dostaviti svoje mišljenje jedinici područne (regionalne) samouprave o ispunjavanju kriterija na kojima davatelj koncesije temelji odabir ekonomski najpovoljnije ponude iz stavka 1. točke 6., odnosno stavka 2. točke 7. istoga članka ponuđača za dobivanje koncesije, izraženih u ponudama za dobivanje koncesije. Stoga bi se eventualno mišljenje HERA-e trebalo odnositi na planiranu visinu tarifnih stavki za distribuciju plina i planirani iznos naknade za priključenje na distribucijski sustav i za povećanje priključnog kapaciteta, za sve godine razdoblja koncesije, razrađeno po korisnicima prema strukturi i s izračunima u skladu s Metodologijom utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za distribuciju plina („Narodne novine“, broj 48/18) (dalje: Metodologija) i Metodologijom utvrđivanja naknade za priključenje na plinski distribucijski ili transportni sustav i za povećanje priključnog kapaciteta („Narodne novine“, broj 48/18), na kojima, među ostalim, davatelj koncesije temelji odabir ekonomski najpovoljnije ponude.

U objavljenj dokumentaciji za javno nadmetanje davatelja koncesije, Ličko-senjske županije, među kriterijima za odabir ekonomski najpovoljnije ponude davatelj koncesije nije uvrstio kriterije iz članka 42. stavka 1. točke 6., odnosno stavka 2. točke 7. Zakona. Shodno tome, HERA nije u mogućnosti dati mišljenje na način kako je predviđen Zakonom.

Međutim, uzimajući u obzir javni interes vezan uz natječaj za davanje koncesije za izgradnju plinskog distribucijskog sustava, uključujući distribuciju plina na dijelu Ličko-senjske županije: Grad Gospić i Grad Otočac, te kako bi se daljnja procedura davanja i realizacije koncesije odvijala što efikasnije, HERA u nastavku iznosi svoja zapažanja i stručne preporuke.

Prema objavljenj dokumentaciji za javno nadmetanje davatelja koncesije, Ličko-senjske županije, bilo je navedeno da sadržaj ponude mora biti u skladu s dokumentacijom za javno nadmetanje te da mora, između ostalog, sadržavati:

2.7. Okvirnu visinu distribucijske razlike po m³ ili energetskej vrijednosti plina kao prosječne vagane vrijednosti svih postojećih tarifnih modela prema strukturi iz Tarifnog sustava za distribuciju prirodnog plina, bez visine tarifnih stavki odnosno okvirno izračunate tarifne stavke za distribuciju plina prema važećem tarifnom sustavu i planirani operativni trošak za obavljanje energetske djelatnosti distribucije plina prema strukturi iz Tarifnog sustava za distribuciju prirodnog plina, bez visine tarifnih stavki, (ukupni za cijelo vrijeme trajanja koncesije)

2.8. Modele plaćanja, kreditiranja ili sufinanciranja troškova priključenja na plinski sustav.

S tim u vezi, u ponudi za javno nadmetanje energetskog subjekta EVN d.o.o., u dijelu dokumentacije pod nazivom *Procijenjena okvirna visina distribucijske razlike po m³ ili energetskoj vrijednosti plina po kategorijama potrošača (kućanstva, uslužni sektor i industrija) odnosno okvirno izračunate tarifne stavke za distribuciju plina prema važećem tarifnom sustavu*, iskazan je iznos od **0,75 kn/m³**, kao „prosjeak koji je moguće ostvariti tijekom čitavog trajanja koncesije na temelju postavki poslovnog plana“. Također, navodi se kako je iskazana distribucijska razlika temeljena na „krivuljama kretanja priključaka, prodaje, investicijama i tekućim troškovima“.

Nadalje, energetski subjekt EVN d.o.o. u svojoj ponudi iskazao je iznos naknade za priključenje na distribucijski sustav i za povećanje priključnog kapaciteta, i to u dijelu jediničnih troškova za redovno stvaranje tehničkih uvjeta u distribucijskom sustavu i u dijelu troška pripremno-završnih radova, za svaku kategoriju priključka na distribucijski sustav za godine drugog regulacijskog razdoblja 2017.-2021. Navedeni iznosi istovjetni su iznosima iz Odluke o naknadi za priključenje na plinski distribucijski ili transportni sustav i za povećanje priključnog kapaciteta za regulacijsko razdoblje 2017.-2021. godina („Narodne novine“, broj 122/16). Isto tako, EVN d.o.o. je u ponudi naveo da je obvezan svoje naknade formirati i naplaćivati u skladu s važećim propisima i odlukama HERA-e te da će s tim u vezi postupati u skladu s odlukom HERA-e kojom će se propisati naknada za priključenje na plinski distribucijski ili transportni sustav i za povećanje priključnog kapaciteta za regulacijsko razdoblje koje će uslijediti nakon razdoblja 2017.-2021.

Potrebno je istaknuti kako je **energetskom subjektu EVN d.o.o.**, Odlukom HERA-e, Klasa: 307-01/13-01/24, Urbroj: 371-01/13-10, **od 23. prosinca 2013. godine** (dalje: Odluka iz 2013.) **uspostavljen regulatorni račun** za distribuciju plina za razdoblje 2014.-2039. te su doneseni iznosi tarifnih stavki, za distribucijsko područje koje obuhvaća područja Splitsko-dalmatinske županije, Zadarske županije i Šibensko-kninske županije za koja ima sklopljene ugovore o koncesiji. Regulatorni račun je opcijski model poticajne regulacije energetske djelatnosti distribucije plina propisan Metodologijom, primjenjiv posebno u slučaju značajnih ulaganja u distribucijske sustave i plinifikacije područja koji do sada nisu imali pristup plinu. Modelom regulatornog računa daje se rješenje problema relativno malog obima distribuirane količine plina i malog broja korisnika u inicijalnom razdoblju izgradnje novog distribucijskog sustava ili dijela distribucijskog sustava, a ne samo rješenje problema velikog obima investicije te dugog perioda povrata. U tom smislu se primjenom modela regulatornog računa operatoru koji planira značajna ulaganja u novi ili u razvoj postojećeg distribucijskog sustava, pod određenim uvjetima u dužem vremenskom razdoblju, omogućuje ostvarenje investicija i odgovarajući povrat na razumno uložena sredstva.

Također, HERA je donijela Odluku, Klasa: 011-01/16-01/19, Urbroj: 371-01/16-33, od 16. prosinca 2016. godine (dalje: Odluka iz 2016.) kojom su revidirani iznosi tarifnih stavki za distribuciju plina za godine regulatornog računa 2017.-2039., i koja je trenutno važeća Odluka na temelju koje energetski subjekt EVN d.o.o. obračunava naknadu za korištenje distribucijskog sustava.

Uzevši u obzir podatke kojima HERA raspolaže, odnosno podatke o regulatornom računu iz Odluke iz 2016., kao i podatke iz ponude za javno nadmetanje energetskog subjekta EVN d.o.o. koji se odnose na izgradnju distribucijskog sustava i na distribuciju plina na području Ličko-senjske županije, i to:

- planirani operativni trošak za obavljanje energetske djelatnosti distribucije plina za razdoblje od 30 godina u kumulativnom iznosu od 36.489.960 kn,
- plan investiranja za izgradnju plinskog distribucijskog sustava na dijelu Ličko-senjske županije, iskazan za grad Gospić i grad Otočac, po godinama za razdoblje 2020.-2024. i po pojedinim kategorijama dugotrajne imovine, u ukupnom iznosu od 23.762.000 kn,
- projekciju dinamike porasta potrošnje plina po godinama i sektorima (broj potrošača i potrošnja plina - kućanstva i ostali potrošači) za razdoblje od 30 godina,

koji predstavljaju elemente za izračun dozvoljenih prihoda i za izračun tarifnih stavki, HERA je izvršila simulaciju revizije regulatornog računa primjenom postupka iz članka 40. Metodologije, s ciljem sagledavanja utjecaja uključivanja Ličko-senjske županije u distribucijsko područje energetskog subjekta EVN d.o.o. koje sada uključuje tri županije s kojima EVN d.o.o. ima sklopljene ugovore o koncesiji (Splitsko-dalmatinsku, Zadarsku i Šibensko-kninsku županiju). Naime, u slučaju sklapanja ugovora o koncesiji za područje Ličko-senjske županije s energetskim subjektom EVN d.o.o., predmetno područje postaje dio cjelokupnog distribucijskog područja energetskog subjekta EVN d.o.o. za koje, u skladu s Metodologijom, HERA donosi jedinstvene iznose tarifnih stavki.

Napominjemo kako svaka promjena okolnosti koja bi mogla imati značajan utjecaj na uvjete obavljanja energetske djelatnosti distribucije plina u načelu može predstavljati razlog za pokretanje revizije odobrenih tarifa ili regulatornog računa energetskog subjekta od strane Agencije. Takva revizija pretpostavlja cjelovitu analizu poslovanja energetskog subjekta, s ulaznim podacima potrebnima za relevantne izračune koji su raspoloživi u trenutku provedbe predmetne revizije. U sklopu revizije uobičajeno se obavlja i analiza te odobrenje plana investicija u izgradnju i rekonstrukciju distribucijskog sustava, kojeg je - prema odredbama Metodologije - operator distribucijskog sustava dužan podnijeti uz zahtjev za određivanje, odnosno promjenu iznosa tarifnih stavki za distribuciju plina.

U pogledu iznosa naknade za priključenje na distribucijski sustav i za povećanje priključnog kapaciteta, u dijelu jediničnih troškova za redovno stvaranje tehničkih uvjeta u distribucijskom sustavu i troška pripremno-završnih radova, koji su iskazani u ponudi energetskog subjekta EVN d.o.o., napominjemo kako su navedeni iznosi istovjetni iznosima iz Odluke o naknadi za priključenje na plinski distribucijski ili transportni sustav i za povećanje priključnog kapaciteta za regulacijsko razdoblje 2017.-2021. godina („Narodne novine“, broj 122/16). HERA će novu odluku o naknadi za priključenje na plinski distribucijski ili transportni sustav i za povećanje priključnog kapaciteta, za treće regulacijsko razdoblje 2022.-2026., donijeti u 2021. godini, pri čemu će iznosi jediničnih troškova za redovno stvaranje tehničkih uvjeta u distribucijskom sustavu i troška pripremno-završnih radova ovisiti o ulaznim podacima koji će biti raspoloživi u trenutku donošenja odluke.

Dodatno, a s obzirom da dokumentacija za javno nadmetanje koju je 24. prosinca 2019. godine objavila Ličko-senjska županija sadrži **nacrt ugovora o koncesiji**, HERA ukazuje da je isti potrebno uskladiti s obzirom na Izmjene i dopune Zakona o tržištu plina („Narodne novine“, broj 23/20) te s obzirom na važeću Metodologiju, a vezano uz dio oko cijena i uvjeta naplate plina.

Uzevši u obzir sve prethodno navedeno, odlučeno je kao u točki 1. izreke ovoga Mišljenja.

Člankom 27. stavkom 9. Zakona o regulaciji energetskih djelatnosti propisano je da se pojedinačne odluke koje Upravno vijeće HERA-e donosi u obavljanju javnih ovlasti objavljuju na internetskoj stranici HERA-e te je stoga odlučeno kao u točki 3. izreke ovoga Mišljenja.

Predsjednik Upravnog vijeća

Tomislav Jureković, dipl. ing., v. r.